

Пише: Ненад Поповић
среда, 05 фебруар 2014 12:26

Изградња Јужног тока имаће кључни значај како за безбедносну тако и за економску стабилност Србије и читавог Балкана. Овај гасовод, као јединствен интеграциони процес, повећаће одговорност и међузависност свих актера који учествују у његовој изградњи, јер ће у будућности сви они имати јединствен интерес – да се обезбеди несметан проток и снабдевање гасом. То ће истовремено допринети повећању степена безбедности у читавом региону, а верујем да је то у интересу како САД тако и ЕУ, рекао је Ненад Поповић, потпредседник Народне скупштине и ДСС, током предавања „Геополитичке и економске импликације гасовода Јужни ток“ које је одржао студентима Универзитета Колумбија у Њујорку (САД).

Иако енергетска безбедност многимима звучи као апстрактна брига, како је објаснио, она не представља само идентификовање претњи већ дефинише односе међу народима и указује како енергетика утиче и на њихову националну безбедност.

- Основна дефиниција енергетске безбедности је физичка сигурност – заштитити инфраструктуру, ланце снабдевања, руте размене и очувати могућност снабдевања енергентима на други начин уколико је то потребно. Међутим, она значи и омогућити да светски енергетски поредак састављен од међународних институција и националних организација функционише несметано. Омогућити инвестиције у овом сектору, повољну климу за улагања како би били сигурни да ће и у будућности бити извора енергената. Земље које увозе енергенте мисле о сигурности снабдевања а земље које извозе енергенте о стабилности тржишта – указао је Поповић.

Енергетска независност, како је истакао, била је чињеница светског поретка вековима.

Пише: Ненад Поповић
среда, 05 фебруар 2014 12:26

- Али кључна тачка где енергетска безбедност постаје један од одлучујућих фактора у међународним односима десила се 1911. године када је Винстон Черчил донео историјску одлуку да се бродови британске морнарице не танкују угљем већ нафтом како би били бржи од бродова све немачке морнарице која је тих година све више јачала. Уместо угља који су сами експлоатисали у Краљевству, одлучили су се за увоз нафте која је 6000 миља далеко, у тадашњој Персији, данашњем Ирану. На почетку 21. века, релативно тесна тржишта нафте као и рањиве цене нису више била једина брига или опасност по енергетску безбедност. Појавиле су се нове, нестабилност у земљама које обезбеђују енергенте, тероризам, поновно рађање национализма, пораст цена, геополитичка ривалства – рекао је Поповић и указао да ће потреба за енергентима порасти за више од 30 одсто у наредних 20 година. Од тога пораст ће бити 45 одсто у земљама у развоју, док ће у наредних 20 година, зависност ЕУ од увоза енергената порасти за чак 20 одсто.

- Деветнаести век је био век угља и дрва, 20. век нафте а 21. век је век природног гаса. У 2030. години око 80 одсто енергената ће чинити фосилна горива : гас, нафта и угаљ. Гас ће 2050. оставити иза себе нафту и постати главни енергент на свету. Он има све предуслове да буде гориво будућности: савремене технологије за експлоатацију и на земљи и у мору, релативно ниску цену, високу еколошкост, релативно јефтин транспорт, чак и прекоокеанским бродовима. Зато је гас данас кључан за енергетску безбедност као и борбу против климатских промена. Гас је универзално, глобално гориво будућности – објаснио је Поповић и додао да зато и не чуди што су пре три године руски „Росњефт“ и амерички “Ексон” потписали уговор о заједничкој експлоатацији нафте испод Арктика, пројекат вредан 500 милијарди долара а пре две године „Росњефт“ постигао споразум са Бритиш Петролеумом по којем је БП продао „Росњефту“ 50 одсто акција у заједничкој компанији ТНК-БП чиме је „Росњефт“ постао највећа нафтна корпорација на свету.

- Стални раст потражње за енергентима, уз јак привредни раст Кине, довели су до повећања интересовања за геополитичке импликације енергетске безбедности како на Западу тако и на Истоку – рекао је Поповић.

Међутим, како је објаснио, ЕУ има асиметричан однос са Русијом када је енергетика у питању. Та асиметрија се огледа пре свега у томе што је за Русију кључна „безбедност потражње“, а за ЕУ „безбедност снабдевања“. Русији су неопходни тржиште ЕУ и сигурни, дугорочни уговори који би обезбедили сигуран прилив новца. Са друге стране, ЕУ је неопходна сигурност у виду аранжана који ће омогућити дугорочно несметано, сигурно и финансијски што повољније снабдевање гасом.

- У наглашеној међузависности енергетских односа ЕУ и Русије јасно је да је ЕУ потребан руски гас. Са друге стране и Гаспром је веома зависан од прихода на извоз гаса у ЕУ који чини око 70 одсто њихових укупних прихода и кроз плаћање пореза финансира више од 20 посто руског буџета – сматра Поповић.

Гас, енергент 21. века - „Јужни ток“ кључан за безбедносу и економску стабилност Балкана

Пише: Ненад Поповић
среда, 05 фебруар 2014 12:26

